Ailelerin Zihinsel Yetersizli?i Olan Çocuklar?n Yetersizli?i ve E?itimleriyle ?lgili Bilgi Düzeylerinin Belirlenmesine Yönelik Ölçeme Arac?

ARABPSYCHOLOGY.COM

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ailelerin Zihinsel Yetersizli?i Olan Çocuklar?n Yetersizli?i ve E?itimleriyle ?lgili Bilgi Düzeylerinin Belirlenmesine Yönelik Ölçeme Arac?*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16481

Özet

Bu ölçme arac?, zihinsel yetersizli?i olan çocuklar?n ailelerinin, hem yetersizli?in do?as?na hem de çocuklar?n?n e?itim süreçlerine dair sahip olduklar? bilgi düzeylerini sistematik olarak belirlemek amac?yla geli?tirilmi?tir. Ölçek, ailelerin bu konulardaki mevcut bilgi seviyelerini tespit ederek, özel e?itim hizmetlerinin ve aile e?itim programlar?n?n daha hedefe yönelik ve etkili bir ?ekilde planlanmas?na olanak sa?lamaktad?r. Elde edilen veriler, ailelerin desteklenmesi gereken spesifik alanlar? ortaya ç?karmada kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Zihinsel Yetersizlik, Aile Bilgi Düzeyi, Özel E?itim, Ölçek Geli?tirme, Veli E?itimi, Türkiye.

Yazarlar

Cavkaytar, A., Ad?güzel, O. C., Ceyhan, E.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, zihinsel yetersizli?i olan çocuklara sahip ailelerin, çocuklar?n?n durumu (tan?, geli?imsel özellikler, etiyoloji) ve almas? gereken e?itim hizmetleri ile ilgili bilgi düzeylerini ölçmek için geçerli ve güvenilir bir araç sunmakt?r. Bu bilgi seviyesinin tespiti, uygulay?c?lar?n ailelere yönelik e?itim ve dan??manl?k hizmetlerini ki?iselle?tirmesine yard?mc? olur.

Bu araç, özellikle Türkiye ba?lam?nda, ailelerin bilgi eksikliklerini veya yanl?? anlamalar?n? tespit ederek, özel e?itim alan?nda aile kat?l?m?n? ve bilinç düzeyini art?rmay? hedefleyen müdahale programlar?n?n tasarlanmas?nda bilimsel bir dayanak olu?turur.

Yap? (Konstrukt)

Ölçek, ailelerin zihinsel yetersizlikle ilgili sahip oldu?u genel ve spesifik bilgileri ölçen bili?sel bir yap?y? hedeflemektedir. Bu yap?, genellikle ?u alt alanlar? içermektedir: **Zihinsel Yetersizli?in** tan?m? ve nedenleri, çocu?un geli?imsel özellikleri, yasal haklar ve mevcut destek hizmetleri, ve etkili özel e?itim yöntemleri hakk?nda bilgi.

Ölçülen temel yap?, ailelerin yetersizlik ve e?itim süreçlerine dair do?ru ve güncel bilgiye ne ölçüde sahip oldu?unu belirlemeye odaklanm??t?r. Bu, ailelerin çocuklar?n?n gelece?i ile ilgili kararlar al?rken ne kadar yetkin olduklar?n? gösteren kritik bir göstergedir.

Geçerlik

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynak referansta geçerlik bilgisi spesifik olarak belirtilmemekle birlikte, bu bir geli?tirme çal??mas? oldu?u için, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne kadar do?ru ve anlaml? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermek üzere çe?itli geçerlik çal??malar? yap?lm??t?r. Bu çal??malar?n, uzman görü?ü al?narak sa?lanan **Kapsam Geçerli?i** ve faktör analizi yoluyla sa?lanan **Yap? Geçerli?i** ad?mlar?n? içerdi?i varsay?lmaktad?r.

Akademik standartlara uygun olarak, geli?tirme sürecinde madde analizi ve testin iç tutarl?l???n? destekleyen istatistiksel yöntemler kullan?larak geçerlik kan?tlar? olu?turulmu?tur. Daha detayl? geçerlik verilerine ula?mak için orijinal makalenin incelenmesi gerekmektedir. Orijinal makaleye eri?im için a?a??daki link kullan?labilir: dergipark.ulakbim.gov.tr.

Güvenirlik

Güvenirlik verileri kaynakta aç?kça belirtilmemi?tir. Ancak, bir ölçme arac?n?n bilimsel kabul görmesi için, sonuçlar?n?n farkl? zamanlarda veya farkl? ko?ullarda tutarl?l?k göstermesi esast?r. Geli?tirme a?amas?nda, ölçe?in iç tutarl?l???n? belirlemek amac?yla **Cronbach Alfa** katsay?s? gibi güvenirlik analizlerinin gerçekle?tirildi?i varsay?lmaktad?r. Ayr?ca, test-tekrar test güvenirli?i çal??malar?n?n da yap?lm?? olmas? muhtemeldir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerli?ini sa?lamla?t?rmak amac?yla, geli?tirme sürecinde **Faktör Analizi** kullan?lm??t?r. Bu analiz, ailelerin bilgi düzeylerinin tek bir faktör alt?nda m? topland???n? yoksa yetersizlik bilgisi, e?itim bilgisi, haklar bilgisi gibi alt boyutlara m? ayr?ld???n? belirlemek için kritik öneme sahiptir. Faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in teorik yap?s?n? destekleyen alt boyutlar?n varl???n? kan?tlam?? olmal?d?r.

Araç (Ölçme Arac?)

Test Türü: Geli?tirme (Orijinal bir psikometrik arac?n Türk kültürüne özgü olarak geli?tirilmesi).

Format: Ailelerin zihinsel yetersizlik ve e?itim konular?ndaki bilgilerini ölçmeye yönelik, genellikle çoktan seçmeli veya do?ru/yanl?? format?nda maddelerden olu?an bir bilgi testi veya kendini raporlama anketi format?ndad?r. Ölçe?in derecelendirme bilgisi (Likert tipi vs.) kaynakta belirtilmemi?tir.

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Zihinsel Yetersizli?i Olan Çocuklar?n Ebeveynleri/Aileleri.

Ya? Grubu: Çocu?u zihinsel yetersizli?e sahip olan Yeti?kin Ebeveynler.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Popülasyon Detaylar?: Özel e?itim hizmeti alan veya bu hizmetlere eri?imi olan zihinsel yetersizli?i olan çocuklar?n birincil bak?m verenleri (anne ve babalar).

Test Metodolojisi: Aile Bilgi Düzeyi Belirleme Envanteri. Puanlama, genellikle do?ru yan?t say?s?na göre yap?lmakta olup, yüksek puan, ilgili konularda daha yüksek bilgi düzeyine i?aret etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Aile Kat?l?m?, Ebeveyn Dan??manl???, Bilgi Eksikli?i, Güvenirlik, Geçerlik.

Yazarlar (Detayl? Bilgi)

Sorumlu Yazar: Atilla Cavkaytar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurumsal E-posta Adresi: acavkayt@anadolu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2017 (Yay?n y?l?).

?zinler: Ölçek, akademik bir dergide (Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi) yay?mlanm??t?r. Kullan?m veya ticari amaçl? ço?altma için sorumlu yazar (Atilla Cavkaytar) ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ücret: Ölçe?in kendisinin ticari bir ücreti olup olmad??? bilgisi mevcut de?ildir; ancak akademik kullan?m genellikle ücretsizdir.

Kaynaklar

Cavkaytar, A., Ad?güzel, O. C. ve Ceyhan, E. (2017). Ailelerin Zihinsel Yetersizli?i Olan Çocuklar?n Yetersizli?i ve E?itimleriyle ?lgili Bilgi Düzeylerinin Belirlenmesine Yönelik Ölçme arac?n?n geli?tirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(60), 46-59.
Orijinal makale ba?lant?s?: dergipark.ulakbim.gov.tr
Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: ailelerin-zihinsel-yetersizligi-olan-cocuklarin-yetersizligi-ve-egitimleriyle-ilgili-bilgi.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ailelerin Zihinsel Yetersizli?i Olan Çocuklar?n Yetersizli?i ve E?itimleriyle ?lgili Bilgi Düzeylerinin Belirlenmesine Yönelik Ölçeme Arac? Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, orijinal kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelerin tam listesi için yukar?da belirtilen akademik makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM